

پیش‌نویس پیشنهادی؛

مفاد برنامه پیشنهادی مرتبط با تردید حرفه‌ای و قضاوت حرفه‌ای

ترجمه: سعید سپهرم، محمدعلی عضدی

پیشگفتار

این یادداشت پیش‌زمینه و توضیحاتی در مورد پیش‌نویس پیشنهادی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران^۱ را ارائه می‌کند و دربرگیرنده مفاد کاربردی جدید پیشنهادی در موارد زیر است:

الف- توصیف می‌کند که چگونه انطباق با اصول بنیادی آیین رفتار حرفه‌ای از به‌کارگیری تردید حرفه‌ای در محیط حسابرسی و دیگر خدمات اطمینان‌بخشی، پشتیبانی می‌کند؛ و

ب- بر این اهمیت تأکید دارد که حسابداران حرفه‌ای در زمان اعمال قضاوت حرفه‌ای و هنگام استفاده از چارچوب مفهومی، درک کافی از واقعیتها و شرایط شناخته‌شده، به‌دست آورند.

این مفاد کاربردی، موارد اضافی پیشنهادی به بخش ۱۲۰ آیین‌نامه بازنگری شده^۲ را ارائه می‌دهد که متن آن از سوی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران در دسامبر ۲۰۱۶ به‌عنوان بخشی از مرحله اول پروژه تدابیر ایمن‌ساز^۳، مورد موافقت اصولی قرار گرفت.

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران این متن پیشنهادی را در آوریل ۲۰۱۷ تصویب کرد.

نکته‌های مهم

الف- مفاد کاربردی پیشنهادی مربوط به تردید حرفه‌ای – ارتباط با اصول بنیادی

پیش‌زمینه

تردید حرفه‌ای، مفهوم مهمی است که به‌تازگی در استانداردهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی تعریف شده است. برای نمونه، هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی (IAASB) در استاندارد بین‌المللی حسابرسی شماره ۲۰۰ (ISA 200)، تردید حرفه‌ای را این‌گونه تعریف می‌کند: "نگرشی شامل ذهنی پرسشگر، هشیار نسبت به شرایطی که ممکن است نشانه تحریف ناشی از تقلب یا اشتباه باشد، و ارزیابی نقادانه شواهد حسابرسی."^۴ استانداردهای بین‌المللی حسابرسی

به طور خاص و به روشنی حساب‌رسان را ملزم می‌کنند تا در حساب‌رسی، یعنی پذیرش کار حساب‌رسی، از تردید حرفه‌ای به مثابه بخشی از شناخت و ارزیابی خطر تحریف بااهمیت؛ در طراحی ماهیت، زمانبندی و میزان رویه‌های حساب‌رسی؛ و در شکل‌دهی اظهار نظر نسبت به صورتهای مالی از نقطه نظر مطابقت آنها از تمام جنبه‌های بااهمیت با چارچوب گزارشگری مالی مورد نظر، استفاده کنند. هر چند تعریف تردید حرفه‌ای در استانداردهای حساب‌رسی و اطمینان بخشی در سطح ملی ممکن است اندکی با تعریف ارائه شده در استاندارد هیئت استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسی و اطمینان بخشی متفاوت باشد، ولی اصول کلی آنها مشابه است.

با اینکه در استانداردهای حساب‌رسی و اطمینان بخشی بیشتر به مفهوم تردید حرفه‌ای پرداخته می‌شود، اما در آیین رفتار حرفه‌ای^۵ و استانداردهای بین‌المللی آموزشی^۶ هم به این مفهوم اشاره شده است. مفاد آیین رفتار حرفه‌ای همسو با استانداردهای بین‌المللی هیئت استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسی و اطمینان بخشی، به موضوع تردید حرفه‌ای تنها در مفهوم حساب‌رسی و دیگر خدمات اطمینان بخشی اشاره می‌کند.

در سالیان اخیر، مسائل مربوط به تردید حرفه‌ای از سوی ذینفعان مختلف مورد اشاره قرار گرفته است. برای نمونه، از سال ۲۰۱۲، **همنشینی بین‌المللی مراجع نظارتی حساب‌رسی مستقل (IFIAR)** همواره تردید حرفه‌ای را به عنوان جزئی از یافته‌های نظرسنجی بین‌المللی گزارشهای بازرسی حساب‌رسی، شناسایی کرده است؛ به‌ویژه در ارتباط با حیطه‌های حساب‌رسی که مستلزم سطوح بالای قضاوت حرفه‌ای هستند^۷. در سطح ملی، برخی صاحب‌نظران حقوقی طرحهایی را برای ترویج کاربرد تردید حرفه‌ای از سوی حساب‌رسان در پیش گرفته‌اند. **دعوت برای نظرخواهی (ITC)** هیئت استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسی و اطمینان بخشی در دسامبر ۲۰۱۵ با عنوان «بهبود کیفیت حساب‌رسی در راستای خدمت به منافع عمومی: با تأکید بر تردید حرفه‌ای، کنترل کیفیت و حساب‌رسی گروه»، با تدوین خلاصه‌ای از مسائل مربوط به تردید حرفه‌ای، خواستار ارائه دیدگاه‌های مختلف درباره چگونگی برخورد با این مسائل شد^۸.

افزون بر این، برخی ذینفعان در اظهار نظر درباره پیش‌نویس پیشنهادی اخیر هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران^۹، پیشنهاد بررسی چگونگی تعمیم تردید حرفه‌ای به مسائلی فراتر از حساب‌رسی و دیگر خدمات اطمینان بخشی را مطرح کرده‌اند. همان‌طور که در ضمیمه این یادداشت توضیحی آمده، این ذینفعان اعلام کردند که مفهوم تردید حرفه‌ای نه تنها به حسابداران حرفه‌ای که کار حساب‌رسی و دیگر خدمات اطمینان بخشی را انجام می‌دهند، بلکه باید به تمام حسابداران حرفه‌ای مرتبط باشد. در واکنش به دیدگاه مزبور، در ماه ژوئن ۲۰۱۵ هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران هیئت استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسی و اطمینان بخشی و هیئت استانداردهای بین‌المللی آموزش حسابداری، **کارگروه مشترک سه‌جانبه تردید حرفه‌ای (PSWG)** را پایه‌گذاری کردند. فعالیتهای بعدی کارگروه تردید حرفه‌ای باعث مطرح شدن بحثهای متمرکز و هماهنگ در نشست مشترک این سه هیئت و گروه‌های **مستشاری-مشورتی**^{۱۰} مرتبط با آنها درباره اقدامهای امکان‌پذیر انفرادی یا مشترک این مراجع سه‌گانه برای ارتقای کاربرد تردید حرفه‌ای شد.

در سپتامبر ۲۰۱۶، این کارگروه پیشنهاد داد که هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران دستورعملی درباره آیین اخلاقی برای آن دسته از حسابداران حرفه‌ای که کار حساب‌رسی، بررسی اجمالی و دیگر خدمات اطمینان بخشی را انجام می‌دهند، فراهم کند تا توضیح دهد رعایت اصول بنیادین به چه صورتی از به‌کارگیری تردید حرفه‌ای در این کارها، حمایت به عمل می‌آورد.

پیشنهاد مزبور در راستای توصیه گروه مشترک مستشاری-مشورتی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاقی برای حسابداران و هیئت استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسی و اطمینان بخشی و نیز مبتنی بر بازخوردهای دریافتی از برخی پاسخ‌دهندگان به

نظرخواهی هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی و خلاصه‌ای از نتایج پژوهش‌های دانشگاهی انجام‌شده مرتبط با تردید حرفه‌ای بود، که به درخواست هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی در دسامبر ۲۰۱۵ انجام شد، و در آن به تأثیر مثبت کاربرد صحیح مقررات آیین اخلاقی برای حسابداران و پابندی به آن بر افزایش استفاده از تردید حرفه‌ای، اشاره شده بود. نتایج پژوهش مزبور ضمن مطابقت با مشاهده‌های کارگروه تردید حرفه‌ای، به موارد دیگری نیز اشاره می‌کند؛ از جمله:

- الف- انگیزه‌ها و موانع پابندی به اصول بنیادی و اعمال تردید حرفه‌ای مشابه یکدیگرند؛
- ب- حساب‌رسان پابند به اصول بنیادی (به‌ویژه آنهایی که به اصول درستکاری، بی‌طرفی، صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای پابندند)، در هنگام پرس‌وجو و بررسی شواهد دریافتی از مدیریت، از استواری بیشتری برخوردارند؛ و
- ج- فشار زمانی درخور توجه به‌ویژه در مقطع پایان سال که تهدیدی برای رعایت اصول بنیادی ایجاد می‌کند، توانایی فرد در اعمال تردید حرفه‌ای را نیز مختل می‌سازد.

واکنش هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران

در واکنش به توصیه کارگروه تردید حرفه‌ای و به رسمیت شناختن منافع عمومی در ترویج به‌کارگیری تردید حرفه‌ای در حسابرسی، بررسی اجمالی و دیگر خدمات اطمینان‌بخشی، هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران مشخص کرد که مهم است تا موارد معدود فعلی در آیین اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران درباره تردید حرفه‌ای، به کمک مفاد کاربردی تکمیل شود. مفاد کاربردی پیشنهادی در بند ۱۳. ۱۲۰ ای ۱ (20.13 A1)، چگونگی تأثیر مثبت رعایت اصول بنیادی بر کاربرد تردید حرفه‌ای را با ترسیم ارتباط این دو امر در فرایند حسابرسی صورتهای مالی، تبیین می‌کند.

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران بر این باور است که شرح دقیق ارتباط تردید حرفه‌ای با رعایت اصول بنیادین، مستلزم تلاش بیشتری در درازمدت است. همانگونه که در بحث مندرج در پیوست این یادداشت نیز مشخص است، هیئت یادشده جنبه‌های گوناگون نحوه پرداختن به کاربردپذیری مفهوم تردید حرفه‌ای از سوی حسابداران حرفه‌ای غیرشاغل در امور حسابرسی و دیگر خدمات اطمینان‌بخشی را مد نظر قرار داده است.

صرفنظر از برنامه‌های آینده هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران در مورد کار بیشتر روی مبحث تردید حرفه‌ای، این هیئت به این نتیجه رسید که نباید نسبت به برخی درخواستهای مشخص برای شفاف‌سازی درباره چگونگی حمایت رعایت اصول بنیادی از کاربرد تردید حرفه‌ای در محیط حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی، واکنش سریعی نشان دهد.

ب- مفاد کاربردی پیشنهادی مربوط به قضاوت حرفه‌ای - با تأکید بر درک واقعیتها و شرایط

پیش‌زمینه

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران، هم‌زمان با بررسی مباحث مرتبط با تردید حرفه‌ای و کار روی پروژه‌های ساختاری و تدابیر ایمن‌ساز، دیدگاه‌های دینفعانی را که نگران کفایت ارزیابی دقیق اطلاعات مؤثر بر تصمیم‌گیریهایی اخلاقی بودند نیز مد نظر قرار داد. این هیئت بر این باور است که پذیرش بی‌قید و شرط هرگونه اطلاعاتی از سوی حساب‌رسان حرفه‌ای بدون توجه به امکان نادرستی یا گمراه‌کننده بودن آن، ممکن است نوعی رعایت نکردن اصول بنیادی به‌ویژه اصول درستکاری، صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای تلقی شود.

بر این اساس، هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران در پی برقراری الزامی جدید در آیین رفتار حرفه‌ای حسابداران حرفه‌ای است تا براساس آن، حساب‌رسان به هنگام استفاده از چارچوب مفهومی برای تأکید بر ضرورت درک واقعیتها و شرایط از سوی حسابداران حرفه‌ای و پیامدهای آن با توجه به رعایت اصول بنیادی، از الگوی ذهنی نقادانه استفاده کنند.

بحثهای آینده با هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی، با توجه به همپوشانی مفهوم مشترک ارزیابی نقادانه در هر دو مفهوم یادشده، ابهام ممکن بین مفاهیم «الگوی ذهنی نقادانه» و تردید حرفه‌ای را آشکار کرد. هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران

همچنین به بررسی این مسئله پرداخت که آیا ضرورتی برای معرفی الزام جدید به عنوان بخشی از کاربرد چارچوب مفهومی، وجود دارد یا خیر؛ یا اینکه مفهوم کسب درک کافی از واقعیتها و شرایط، تاکنون بخش صریحی از الزامهای مربوط به استفاده از قضاوت حرفه‌ای به هنگام به‌کارگیری چارچوب مفهومی، بوده است یا خیر؟ در مقابل این پیش‌زمینه، هیئت یادشده مصمم شد تا برای تدوین مفاد کاربردی با تأکید بر اهمیت به‌دست آوردن درک کافی از سوی حسابداران حرفه‌ای از واقعیتها و شرایط آشکار برای آنان به هنگام استفاده از قضاوت حرفه‌ای در به‌کارگیری چارچوب مفهومی، رویکرد دیگری را دنبال کند.

مفاد کاربردی پیشنهادی مرتبط با الزامهای اعمال قضاوت حرفه‌ای به هنگام به‌کارگیری چارچوب مفهومی

باتوجه به موارد پیشگفته، هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاقی برای حسابداران ضمن تصریح بر اهمیت کسب شناخت کافی از واقعیتها و شرایط در به‌کارگیری چارچوب مفهومی از سوی حسابداران حرفه‌ای به هنگام استفاده از قضاوت حرفه‌ای، این مفاد کاربردی را در بند ۱۲۰.۵ ای ۱ (A1 120.5) پیشنهاد می‌کند. مفاد کاربردی یادشده به‌طور خاص بر اهمیت توجه حسابدار حرفه‌ای به موارد زیر تأکید دارد که آیا:

- ناهمخوانی بین واقعیتها و شرایط معلوم و انتظارات حسابدار حرفه‌ای، وجود دارد؟
 - اطلاعات موجود مبنای مناسبی برای دستیابی به یک نتیجه را فراهم می‌کند؟
 - ممکن است نتایج منطقی دیگری را با استفاده از اطلاعات موجود، به‌دست آورد؟
 - ممکن است پیش‌فرض یا سوگیری خود حسابدار حرفه‌ای، بر قضاوت او تأثیر بگذارد؟ و
 - تخصص و تجربه خود حسابدار کافی است یا لازم است با افراد دیگری با تخصص و تجربه مرتبط، مشورت کند؟
- مفاد کاربردی پیشنهادی در راستای بحث قضاوت حرفه‌ای مندرج در استانداردهای هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان بخشی است.

از آنجا که موارد کاربردی پیشنهادی به تصریح انتظاراتی می‌پردازد که به باور هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران هم‌اینک به‌تولیح در کاربرد چارچوب مفهومی مندرج است، از اینرو، این هیئت معتقد است که موارد یادشده، پیوستی بامعنا برای آیین رفتار حرفه‌ای تجدیدساختار شده پیشنهادی تلقی می‌شود.

تحلیل تأثیر کلی تغییرهای پیشنهادی

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران معتقد است که مفاد کاربردی پیشنهادی در بندهای ۱۲۰.۵ ای ۱ و ۱۲۰.۱۳ ای ۱، به‌ترتیب مربوط به قضاوت و تردید حرفه‌ای است و به تبیین صریح آنچه هم‌اکنون به‌تولیح در مقررات آیین رفتار حرفه‌ای مندرج است، می‌پردازد. در نتیجه، انتظار نمی‌رود که مفاد پیشنهادی هزینه‌های اضافی مهمی برای حسابداران حرفه‌ای داشته باشد که هم‌اکنون آیین اخلاقی را رعایت می‌کنند.

با توجه به مفاد کاربردی پیشنهادی مربوط به تردید حرفه‌ای، شفاف‌سازی پیشنهادی باعث افزایش تمرکز حسابداران بر آن دسته از مفاد مندرج در آیین اخلاقی برای حسابداران می‌شود که با اقدام در راستای حمایت از به‌کارگیری تردید حرفه‌ای، مرتبط است. در نتیجه، به باور هیئت، مفاد کاربردی پیشنهادی در بند ۱۲۰.۱۳ ای ۱، تأثیر مثبتی بر بهبود کیفیت حسابرسی دارد.

پانوشتها:

1- International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA)

۲- بخش ۱۲۰، چارچوب مفهومی (Conceptual Framework)

3- Safeguards Project

در دسامبر ۲۰۱۶، هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران، بخش اول پروژه تدابیر ایمن‌ساز را با هدف بهبود شفافیت، مناسب بودن و اثربخشی موارد یادشده در آیین رفتار حرفه‌ای، تکمیل کرد. برای کسب اطلاعات بیشتر درباره این پروژه که شامل چگونگی هماهنگی آن

از سوی این هیئت با پروژه ساختاری دیگری که هدفش تقویت قابلیت درک و استفاده از آیین اخلاقی و رعایت زمانبندی مورد انتظار است، به مرکز اطلاع‌رسانی اینترنتی به‌روزرسانی شده این هیئت در ماه ژانویه ۲۰۱۷، مراجعه کنید.

۴- بند ۱۳ استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۲۰۰ هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی با عنوان «هدفهای کلی حسابرسی مستقل و انجام حسابرسی طبق استانداردهای بین‌المللی حسابرسی». در نشریه کارشناسان هیئت مزبور، بخشی به نام «پرسش و پاسخ کارشناسان - تردید حرفه‌ای در حسابرسی صورتهای مالی» که در فوریه سال ۲۰۱۲ منتشر شد، به بحث بیشتر درباره ملاحظات موجود در استانداردهای بین‌المللی حسابداری و استاندارد بین‌المللی کنترل کیفیت ۱ (ISQC 1) با عنوان «کنترل کیفیت برای مؤسسه‌هایی که کار حسابرسی و بررسی صورتهای مالی و دیگر خدمات اطمینان‌بخشی و خدمات مربوط را انجام می‌دهند»، می‌پردازد که به درک و کاربرد مناسب تردید حرفه‌ای حین حسابرسی صورتهای مالی، مرتبط است.

۵- آیین اخلاقی برای حسابداران، به‌طور خاص، در تعریف استقلال به تردید حرفه‌ای اشاره می‌کند: استقلال موارد زیر را دربرمی‌گیرد:

الف) استقلال ذهنی

حالتی از ذهن که امکان بیان نتیجه‌گیری را بدون تأثیرپذیری قضاوت حرفه‌ای از صاحبان نفوذ، امکان‌پذیر کرده و در نتیجه به فرد امکان می‌دهد تا با صداقت کار کند و از بی‌طرفی و تردید حرفه‌ای استفاده کند.

ب) استقلال ظاهری

اجتناب از واقعیتهای و شرایطی که هر طرف ثالث آگاه و منطقی را به احتمال زیاد، با در نظر گرفتن تمامی آن واقعیتهای و شرایط به این نتیجه برساند که صداقت، بیطرفی یا تردید حرفه‌ای در مؤسسه حسابرسی یا در یکی از اعضای گروه حسابرسی، خدشه‌دار شده است.

۶- اشاره به تردید حرفه‌ای در استانداردهای هیئت استانداردهای بین‌المللی آموزش حسابداری (IAESB)، شامل موارد زیر است:

• در استاندارد بین‌المللی آموزشی شماره ۳ (IES3) با قابلیت تعمیم به همه حسابداران، با عنوان «توسعه حرفه‌ای اولیه- مهارتهای حرفه‌ای» (۲۰۱۵)، بند ۷ (سی) (۲) (7(C)(ii)) در بازده یادگیری ناشی از مهارتهای حرفه‌ای، به ضرورت به‌کارگیری تردید حرفه‌ای از راه بررسی و ارزیابی نقادانه تمامی اطلاعات اشاره شده است.

• استاندارد بین‌المللی آموزش شماره ۴ (IES4) با عنوان «توسعه حرفه‌ای اولیه- ارزشها، اخلاق و نگرشهای حرفه‌ای» بند ۱۱ الف (قابل تعمیم به همه حسابداران) به‌عنوان یکی از عرصه‌های شایستگی برای ارزشها، اخلاق و نگرشهای حرفه‌ای، «تردید حرفه‌ای و قضاوت حرفه‌ای» را منظور کرده است. همچنین، این استاندارد نتایج یادگیری مرتبط را به شرح زیر توصیف می‌کند:

○ به‌کارگیری ذهنیتی پرسشگر به‌نحوی نقادانه به‌منظور ارزیابی اطلاعات مالی و دیگر داده‌های مرتبط، و

○ شناخت و ارزیابی بدیلهای منطقی برای دستیابی به نتایج منطقی مبتنی بر تمامی واقعیتهای و شرایط مرتبط.

• استاندارد بین‌المللی آموزش شماره ۸ (IES8)، تنها مشمول شرکای حسابرسی، با عنوان «صلاحیت حرفه‌ای شرکای حسابرسی مسئول حسابرسی صورتهای مالی»، نتایج یادگیری ناشی از تردید و قضاوت حرفه‌ای را تجویز می‌کند که انتظار می‌رود شرکای حسابرسی از طریق توسعه حرفه‌ای مستمر ایجاد و یا حفظ کنند.

در بند ۲۸ چارچوب یادشده، در نشریه غیررسمی ۱۵ ژوئیه ۲۰۱۵ هیئت استانداردهای بین‌المللی آموزش حسابداری با عنوان «چارچوب استانداردهای بین‌المللی آموزشی برای حسابداران حرفه‌ای و حسابداران حرفه‌ای آینده»، چنین اشاره شده است: «آموزش عمومی، به حسابداران حرفه‌ای و حسابداران حرفه‌ای آینده کمک می‌کند تا صلاحیت فنی، مهارتهای حرفه‌ای، ارزشها، اخلاق، و نگرشهای حرفه‌ای را که از طریق آموزش حسابداری حرفه‌ای توسعه یافته است، یکپارچه سازند. آموزش عمومی از توسعه مهارتها، قضاوت و تردید مربوط به تصمیمگیری پشتیبانی می‌کند.»

۷- به گزارشهای انجمن هم‌نشینی بین‌المللی مراجع نظارتی حسابرسان مستقل در سالهای ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۶ رجوع شود. برای مثال، در گزارش سال ۲۰۱۶ مورخ مارس ۲۰۱۷، انجمن مزبور تأکید مستمر بر ارتقای استانداردهای حسابرسان را به استفاده مستمر و کافی از تردید حرفه‌ای تشویق می‌کند.

۸- هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاقی برای حسابداران، موارد مهم مطرح‌شده از سوی پاسخ‌دهندگان به دعوت برای نظرخواهی را در نشست خود در سپتامبر ۲۰۱۶ مد نظر قرار داد.

۹- پیش‌نویس پیشنهادی اوت ۲۰۱۴ با عنوان «تغییرهای پیشنهادی در برخی از مفاد آیین اخلاقی برای حسابداران در خصوص ارتباط درآمدت کارکنان با صاحبکاران حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی» و پیش‌نویس پیشنهادی نوامبر ۲۰۱۴ با عنوان «تغییرهای پیشنهادی در بخش سی (c) آیین اخلاقی در زمینه ارائه اطلاعات و اعمال فشار برای نقض اصول اساسی».

10- Consultative Advisory Groups (CAG)

منبع:

International Ethic Standards Board for Accountants (IESBA), Proposed Application Material Relating to: (a) Professional Skepticism –Linkage with the Fundamental Principles; and (b) Professional Judgment – Emphasis on Understanding Facts and Circumstances, www.ifac.org, 2017